

Terugblik kick-off bijeenkomst 7 december

Op woensdag 7 december was de kennismakings- en kick-off bijeenkomst van De Boer aan het Roer in de MT-polder. In zalencentrum de Brug in Reeuwijk konden zo'n 38 belangstellende agrariërs, inwoners, ondernemers en bestuurders 'uit de eerste hand' horen wat De Boer aan het Roer is (en kan betekenen) om gezamenlijk tot een gedragen toekomstbeeld te komen. Twee deelnemende melkveehouders uit de polders Spengen en Bovenkerkerpolder deelden hun ervaringen en konden in verschillende gespreksrondes bevroegd worden op allerlei aspecten van 'toekomstgericht ontwerpen', de rode draad in De Boer aan het Roer. De leiding van deze avond was in handen van wethouder Dirk-Jan Knol van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk en Caroline van de Veerdonk, projectleider De Boer aan het Roer.

Waarom De Boer aan het Roer in de MT-polder?

Hoe ziet het plaatje voor jou, je bedrijf en de polder er straks uit? Deze vraag is het vertrekpunt voor De Boer aan het Roer. Volgens Dirk-Jan een passende aanpak voor de MT-polder. "Onze polder kent de nodige uitdagingen; hij ligt niet alleen laag, we hebben ook een dijkverschuiving gehad waar (gelukkig) een goede noodoplossing voor is bedacht. Maar hoe gaan we toekomstbestendig verder, met ruimte voor landbouw, wonen, werken en recreatie? Er zit veel kennis en kunde in onze polder, die moeten we gebruiken om tot gedragen plannen te komen." Volgens Caroline hebben de twee lopende pilots in de polder Spengen en Bovenkerkerpolder laten zien dat het werkt. In De Boer aan het Roer ruimte is voor ondernemerschap, innovatieve ideeën en nieuwe vormen van samenwerken. Daarbij geldt wel dat als je aan het roer wilt staan, je ook stappen moet durven zetten!

Ervaringen uit de polders Spengen en Bovenkerkerpolder

In De Boer aan het Roer werken agrariërs in samenspraak met andere spelers, zoals waterschap, provincie, agrarisch collectief en andere gebiedspartijen, aan een concreet plan voor hun polder. Doel is om tot heldere afspraken te komen met elkaar voor een haalbare aanpak. Het gaat om een toekomstbeeld dat inspeelt op de ontwikkelingen rond bodemdaling, natuur en stikstof, biodiversiteit, waterkwaliteit, watersysteem en energie. En op ieders rol en ruimte daarin. Het is een traject van ongeveer één jaar. Rick Scherpenzeel uit de polder Spengen en Kees Lambalk uit de Bovenkerkerpolder hebben inmiddels een goed half jaar ervaring opgedaan. Caroline polste aan de hand van een aantal vragen hoe Rick en Kees tegen het traject aankijken. Hoe kom je tot een toekomstbeeld, hoe breng je jouw plan of idee over op een ander en vooral: hoe breng je ideeën en tegenstellingen bij elkaar? Hoe loopt het proces van samenwerken? Waar wordt het spannend en wat vraagt het van partijen?

De Boer aan het Roer in de polder Middelburg en Tempelpolder (MT-polder)

Dirk-Jan Knol,
wethouder gemeente Bodegraven-Reeuwijk

Caroline van de Veerdonk,
projectleider De Boer aan het Roer

Kees Lambalk, Rick Scherpenzeel,
Caroline van de Veerdonk en Dirk-Jan Knol

Een beknopte samenvatting:

Rick:

- Stap alleen in als je écht actief een rol wilt spelen in de toekomstplannen van je polder;
- De veilige setting van De Boer aan het Roer geeft ruimte om je verhaal te doen: wat daar wordt besproken, blijft ook daar. Belangrijk is om met elkaar aan de slag te gaan op basis van wederzijds vertrouwen en respect;
- Belangrijk dat de gemeente zich actief betrokken toont. "Dat is in Spengen een gemis, dus voor de MT-polder een pluspunt dat de gemeente zo enthousiast meedoet.";
- Creatief nadenken vanuit de vraag: hoe kun je ervoor zorgen dat je met alles wat er speelt en in samenspel met al die partijen, met elkaar je doelen bereikt. Met als vertrekpunt; een goed verdienmodel en (in ons geval) blijvend agrarisch gebruik van de polder.

Kees:

- Betrek jonge boeren, ze zijn belangrijk voor het concreet invullen van de toekomstbeelden;
- Kritisch punt bij de plannen: hoe gaat de beheerfunctie ingevuld worden? "Het bedenken van plannen lukt vaak wel, en er zijn ook nog best vaak potjes geld voor te vinden. Maar wie gaat zorgen voor beheer en uitvoering? Er moet beleid op zijn. Dat vind ik wel een aandachtspunt bij ons in Bovenkerkerpolder.";
- Agrarisch natuurbeheer, weidevogelbeheer en natuurvriendelijke oevers kunnen een optie zijn;
- Zorg dat overeenkomsten tussen boeren en overheden worden vastgelegd op papier, zodat je over en weer weet wat is afgesproken. En wie waarvoor verantwoordelijk is.

Keukentafelgesprekken en vervolg

In de rondetafelgesprekken na het inleidende deel door Caroline, Rick en Kees, gingen de gesprekken over de raakvlakken tussen de MT-polder en de polders Spengen en Bovenkerkerpolder. Over biodiversiteit, kavelruil, langjarige perspectieven, het belonen van van boeren voor verleende maatschappelijke diensten (ecosysteemdiensten) en de uitdagingen op het gebied van waterkwaliteit in relatie tot de overlast van rivierkreeften en graskarpers. Liggen daar kansen in de plannen voor de MT-polder? Zoals een van de deelnemers het verwoordde: "Als we willen voorkomen dat agrarische grond wordt opgekocht, moeten we zelf met plannen komen."

Over hoe daar al over is nagedacht door de boeren in de MT-polder liet Stan Gloudemans van de Stichting Kavelruil zien. In zogeheten individuele keukentafelgesprekken heeft hij bij diverse agrariërs en anderen, de uitdagingen en opties opgehaald en in kaart gebracht. Daar zitten al concrete ideeën bij ([zie presentatie in de bijlage](#)). "Een mooi vertrekpunt voor de vervolgstappen in de MT-polder", gaf Dirk-Jan aan. Wie daaraan mee wil doen kan zich melden bij Caroline, wel belangrijk om te weten wat de spelregels zijn bij de ontwerpessies: "Wil het werkbaar blijven, dan kan de groep uit maximaal 16 personen bestaan. Daarbij zijn representanten van gemeenten, waterschap en provincie sowieso aanwezig. En uiteraard agrariërs en hun vertegenwoordigers zoals LTO Noord en agrarisch collectief, en andere belanghebbenden. Meedoen betekent ook écht meedoen, het vraagt om commitment." De melkveehouders uit Spengen en Bovenkerkerpolder zijn positief over het proces en, net als de bezoekers van deze avond, verrast over de snelheid waarmee er in relatief korte tijd stappen zijn gezet. Nu is de MT-polder aan zet!

Heb je vragen over De Boer aan het Roer?

Neem contact op met Caroline van de Veerdonk via veerdonk@org-id.org

Bijlage

De presentatiedia's van Caroline over De Boer aan het Roer en van Stan over de keukentafelgesprekken in de MT-polder.